

گزارش اولین جشنواره روز ملی مزرعه برنج

شهرام محمود سلطانی^۱ - مریم حسینی چالشری^۱

۱- استادیار پژوهش، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، موسسه تحقیقات برنج کشور، رشت، ایران

*Email: shmsoltani@gmail.com

مقدمه

اولین جشنواره روز ملی مزرعه برنج در تاریخ‌های ۳ و ۴ مرداد ۱۳۹۷ با حضور کشاورزان، محققین، کارشناسان برنج و مدیران کشوری و استانی و به منظور بیان دستاوردهای تحقیقاتی، مدیریت صحیح مزرعه، احصای مسائل و مشکلات برنج‌کاران، انتقال تجربیات کشاورزان پیشرو و بیان سیاست‌ها و برنامه‌های آتی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی به منظور حفظ و افزایش تولید پایدار برنج، کاهش ضایعات، افزایش بهره‌وری از آب در موسسه تحقیقات برنج کشور- رشت برگزار شد.

کشاورزان پیشرو، مروجان، کارشناسان ترویج استان‌های برنج‌خیز کشور (گیلان، مازندران و گلستان)، شرکت‌های خصوصی و دولتی و پژوهشگران موسسه تحقیقات برنج کشور، معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، معاون وزیر جهاد کشاورزی در امور زراعت، رئیس موسسه تحقیقات برنج کشور، روسای سازمان جهاد کشاورزی گیلان و مازندران، رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل بانک کشاورزی، مدیر شعب بانک کشاورزی گیلان، نماینده ولی فقیه در گیلان، نمایندگان مردم رشت در مجلس شورای اسلامی، مدیران ستادی و روسای مراکز تحقیقاتی برنامه‌های روز اول و دوم به طور خلاصه شامل موارد ذیل بوده است.

برنامه روز اول روز ملی مزرعه برنج ۱۳۹۷/۵/۳

الف: سخنرانان کلیدی

در این قسمت از برنامه خانم دکتر مریم حسینی - رئیس موسسه تحقیقات برنج کشور، حجه السلام سعیدیان - نماینده ولی فقیه در سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، دکتر بهمن امیری لاریجانی - مدیرکل دفتر ترویج، دکتر مجید بهادری - مسئول دفتر هماهنگی ترویج کشاورزی استان مازندران و مهندس اصغر جدی‌نیا - مسئول دفتر هماهنگی ترویج کشاورزی استان گیلان مطالبی در خصوص انتقال آخرین دستاوردها در کلیه زمینه‌های به‌نژادی و به‌زراعی، کاهش هزینه تولید و اصلاح الگوی مصرف، شکل‌گیری ایده ملی کردن روز مزرعه در موسسات و مراکز تحقیقاتی، مدیریت دانش و فناوری اطلاعات در کشاورزی به‌ویژه در زمینه برنج و برگزاری گارگاه‌های آموزشی به ایراد سخنرانی پرداختند.

ب: پانل های تخصصی

پانل تخصصی اصلاح و تهیه بذر - به زراعی

این پانل با موضوعات معرفی ارقام جدید رش از گیلان و تیسرا از مازندران، توجه به زراعت هوشمند برنج و بکارگیری تکنولوژی های جدید، توجه به تجارت و بازار برنج و اصلاح ارقام جدید با بازارپسندی بالا، جلوگیری از اختلاط بی رویه ارقام و قانونمند نمودن تجارت برنج، تولید رقم جدید بر اساس پهنه بندی اراضی و نیاز پهنه ها و اثربخش بودن و نفوذپذیری رقم اصلاح شده توسط مراکز ذیصلاح برگزار شد.

پانل تخصصی گیاه پزشکی

این پانل با موضوعات مدیریت آفات، بیماری ها و علف های هرز برنج و با ارائه معرفی یافته ها و دستاوردهای تحقیقاتی بخش گیاه پزشکی در دو استان گیلان و مازندران، بویژه روش های کنترل آفات مهم مانند آفت کرم ساقه خوار برنج و بیماری ها مانند بیماری بلاست، سوختگی غلاف در خزانه و زمین اصلی از قبیل کنترل شیمیایی، کنترل بیولوژیکی توسط زنبور تریکوگراما، مقاومت گیاه برنج به کرم ساقه خوار و علت شکست مقاومت گیاه به حشرات و استفاده از تله نوری و فرمونی و پرندگان مفید در کنترل آفات برگزار شد.

پانل تخصصی خاک و آب

در این پانل موضوع مدیریت تغذیه گیاه برنج در اراضی شالیزار همراه معرفی دستاوردهای تحقیقاتی مرتبط به بخش خاک و آب در دو استان گیلان و مازندران، چگونگی مصرف کود نیتروژن و جلوگیری از ورس، زمان و شیوه مصرف کودهای فسفره، کاربرد کودهای نیتروژنه پوشش دار و مزایا و معایب آن، مصرف بهینه کودهای شیمیایی، آلی و زیستی و تغذیه متعادل گیاه برنج و استفاده از کودهای بیولوژیک به منظور کاهش هزینه تولید و حفظ محیط زیست برای کشاورزان ارائه گردید.

پانل تخصصی فنی و مهندسی

پانل فوق با موضوع مدیریت آب، مدیریت برداشت و پس از برداشت برنج با در نظر گرفتن مشکلات مربوط به تغییر اقلیم، گرمایش جهانی، کاهش منابع آبی، رقابت برای دریافت حداکثر از حداقل منابع، تنش های اجتماعی ناشی از کم آبی، تغییر کاربری اراضی شالیزاری و کوچکتر شدن قطعات، برداشت مکانیزه برنج و خشک کن ها، راهکارهای کاهش مصرف آب در کشت برنج به روش سنتی، سامانه های نوین کشت و بهره وری آب در ایران، کشت نشایی بدون انجام عملیات گلخرابی (پادلینگ)، سامانه کشت بذر در بستر خشک، معرفی و توسعه آبیاری تناوبی به جای غرقاب دائم در مزارع، آبیاری تناوبی با استفاده از سیلندرهای مزرعه ای، تعیین راندمان های آبیاری در دشت مرکزی سپیدرود، بررسی امکان برآورد تولید برنج استان گیلان با استفاده از تصاویر ماهواره ای مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

برنامه روز دوم روز ملی مزرعه برنج ۱۳۹۷/۵/۴

در روز دوم روز ملی مزرعه دکتر کاظم خاوازی - معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، با تأکید بر اهمیت انتقال دانش بیان داشتند: دانش همانند هر محصول دیگری دارای یک زنجیره بوده و این زنجیره شامل سه بخش تولید، توزیع و مصرف است، بخش کشاورزی کشور در تولید دانش رشد خوبی داشته اما در توزیع دانش یا شبکه مدیریت دانش دچار مشکل هستیم و باید روی این بخش تمرکز بیشتری داشته باشیم. دکتر مریم حسینی - رئیس موسسه تحقیقات برنج کشور نیز هدف از برگزاری جشنواره روز ملی مزرعه برنج را ایجاد وحدت و یکپارچگی میان استان‌های برنج خیز کشور و به نمایش گذاشتن آخرین یافته‌های تحقیقاتی و انتقال این یافته‌ها به کشاورزان و بهره‌برداران رونمایی از رقم بذر اصلاح شده "رش"، "تیسا" و "گیلان" دانستند. همچنین آیت‌الله رسول فلاحتی - نماینده ولی فقیه و امام جمعه رشت، رشد و تعالی بشر در تمامی عرصه‌ها را معلول آموزش و پژوهش دانسته و بیان داشتند، در سایه پژوهش است که آموزش توسعه می‌یابد و در سایه آموزش نیز پژوهشگران متولد می‌شوند، جنگ آینده جنگ بر سر آب و خاک خواهد بود و درخواست ما این است که پژوهشگران و محققان در زمینه نحوه استفاده بهینه از آب، خاک، بررسی و رصد آب و ... فعالیت نموده و مسئولان و مدیران اجرایی نیز پژوهشگران و محققان را به منظور تقویت بنیادهای کشاورزی یاری نمایند. سخنرانان بعدی روز دوم همایش، مهندس علیرضا شعبان‌نژاد - رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان گیلان، مهندس جبار کوچکی نژاد - رئیس مجمع نمایندگان گیلان و نماینده مردم رشت در مجلس شورای اسلامی و مهندس عباس کشاورز - معاون وزیر جهاد کشاورزی در امور زراعت بودند. که سخنانی در رابطه با افزایش تولید و درآمد کشاورزان و تأمین بودجه کافی جهت تحقیق و پژوهش در زمینه برنج بیان داشتند.

سامانه هوشمند سازی کشت برنج برای اولین بار در موسسه تحقیقات برنج کشور با اندازه‌گیری و کنترل میزان رطوبت خاک و آبیاری هوشمند بر حسب نیاز محصولات متفاوت، با سنجش میزان آب موردنیاز برای هر واحد خاک، کنترل دقیق وضعیت هوا از حیث میزان نور، رطوبت، وزش باد و میزان وجود گازهایی چون CO₂، تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده، امکان پیش‌بینی وضعیت هوا و هشدارهای لازم احتمالی برای اقدامات آتی، استفاده از فناوری‌هایی جهت سنجش میزان مواد معدنی و آلی موجود در خاک و استفاده از تجهیزات رهگیری در ماشین‌آلات کشاورزی آغاز به کار کرد.

در پایان از مزارع تحقیقاتی و لاین‌های در دست معرفی (گیلان، رش، TH1 و تیس) بازدید و از بیش از ۵۰ پژوهشگر و تولیدکننده و فعال عرصه برنج تجلیل شد.